

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Asbest Denaturering Zwolle B.V.

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

16 juni 2010 / rapportnummer 2420-31

1. HOOFDPUNTEN VAN HET MER

Asbest Denaturering Zwolle B.V. heeft het voornemen om een denatureringsinstallatie voor asbesthoudende producten te bouwen op het bedrijventerrein Hessenpoort nabij Zwolle. In de startnotitie staat dat de installatie ruimte gaat bieden voor verwerking van 100.000 ton asbesthoudend afval per jaar. Ten behoeve van de vergunning in het kader van de Wet milieubeheer moet hiervoor een milieueffectrapportage (m.e.r.) uitgevoerd worden. Gedeputeerde Staten van Overijssel zijn in deze procedure bevoegd gezag.¹

De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie') beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een uitgebreide procesbeschrijving (inclusief flow sheets en massa- en energiebalansen) van de voorgenomen activiteit en alternatieven daarop;
- een inschatting van het risico dat er asbestdeeltjes in het milieu terechtkomen:
 - door logistieke handelingen (ontvangst, opslag en behandeling);
 - doordat het denatureringsproces onvoldoende werkt (met als gevolg dat er in de afgasstroom of het eindproduct asbestdeeltjes aanwezig zijn);
 - door calamiteiten in de logistieke handelingen of het denatureringsproces.
- een beschrijving van het energieverbruik van het denatureringsproces in relatie tot de huidige verwerkingsmethode en een beschrijving van de mogelijkheden om het energieverbruik zoveel mogelijk te beperken;
- een beschrijving van de wijze van controle en borging van de essentiële procesparameters (temperatuurniveau en verblijftijd);
- een beschrijving van de wijze van controle en borging van de veiligheid en kwaliteit van het eindproduct;
- een beschrijving van de gevolgen van atmosferische depositie voor het Natura 2000-gebied Zwarte Water en Vecht;
- een zelfstandig leesbare samenvatting, met voldoende onderbouwend kaartmateriaal².

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in de startnotitie voldoende aan de orde komen.

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen*.

² Voorzien van duidelijke schaal en legenda.

2. ACHTERGROND, PROBLEEMSTELLING, DOEL, BELEIDSKADER EN BESLUITEN

2.1 Achtergrond, probleemstelling en doel

Het voornemen van asbest Denaturering Zwolle B.V. is erop gericht om aan de afvalstroom asbesthoudende producten een nuttige toepassing te geven. De producten worden verwerkt tot minerale (grond)stof voor de cementindustrie. Geef in het MER aan waarop de beoogde verwerkingscapaciteit van 100.000 ton asbesthoudende producten is gebaseerd, in relatie tot 80.000 ton die jaarlijks vrijkomt in Nederland. Geef aan of er sprake is van import van asbesthoudend afval.

Beschrijf hoe de locatiekeuze tot stand is gekomen. Geef daarbij aan welke argumenten ten grondslag hebben gelegen aan vestiging op bedrijventerrein Hessenpoort nabij Zwolle en waarom is gekozen voor deze locatie binnen de Hessenpoort.

2.2 Beleidskader

In de startnotitie is geen overzicht gegeven van voor het plan relevante beleidskaders en wet- en regelgeving. Neem in het MER een overzicht op van de relevante kaders en benoem de eisen en randvoorwaarden voor het plan die daaruit voortkomen. Betrek daarbij in ieder geval:

- EOVA, Europese verordening voor overbrenging afvalstoffen (nummer 259/93/EEG);
- Regeling Europese afvalstoffenlijst (Eural);
- De EU richtlijn (2000/76/EG) betreffende de verbranding van afval;
- Het Landelijk Afvalbeheerplan 2. Hierin zijn andere technieken opgenomen voor de verwerking van asbesthoudende producten;
- Natuurbeschermingswet 1998 vanwege mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebied Zwarte Water en Vecht;
- BREF³;
- NeR (Nederlandse Emissie Richtlijn Lucht);
- Besluit luchtkwaliteit;
- Besluit verbranden afvalstoffen (Bva);
- Besluit Emissie Eisen Stookinstallaties (BEES);
- Productenbesluit asbest;
- Asbestverwijderingsbesluit;
- Besluit bodemkwaliteit;
- Milieubeleidsplan Overijssel 2000+, Plannen voor ruimte, water en milieu;
- Bestemmingsplan Hessenpoort.

2.3 Te nemen besluit(en)

De Startnotitie geeft een kort overzicht van de besluiten die genomen moeten worden in het kader van het initiatief. Beschrijf volgens welke procedure en

³ BREF of BREF-documents staat voor BAT Reference documents en is een uitwerking van de IPPC-richtlijn van de Europese Unie. Een BREF is een document waarin de Best Available Techniques (BAT) worden beschreven. Voor de voorgenomen activiteit zelf is geen IPPC-BREF beschikbaar. Ga na welke (in voorbereiding zijnde) BREF's voor onderdelen beschikbaar zijn en toets de voorgenomen activiteit aan de beschreven BAT's.

welk tijdpad deze vergunningverleningen geschieden en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken. Tot slot moeten de besluiten worden aangegeven die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Algemeen

De voorgenomen activiteit betreft het oprichten van een denatureringsinstallatie voor asbesthoudende producten. De startnotitie geeft een globale beschrijving van de verschillende onderdelen in het proces van aanvoer tot afvoer. Neem deze beschrijving over en geef aan welke preventieve en mitigerende maatregelen worden getroffen om schadelijke milieueffecten te voorkomen. Ga daarnaast in op de volgende punten.

Ontvangst, acceptatie en controle

In de startnotitie staat dat de verpakkingen van de ontvangen partijen asbesthoudend afval worden gecontroleerd op deugdelijkheid. Maak in het MER duidelijk hoe de acceptatieprocedure concreet verloopt. Beschrijf daarbij hoe de initiatiefnemer rekening houdt met de volgende gevallen:

- aanlevering van de asbesthoudende producten in beschadigde verpakking, waardoor het risico bestaat dat asbestdeeltjes vrijkomen tijdens transport en controle;
- de aangeleverde asbesthoudende producten bevatten verontreinigingen die de kwaliteit van het eindproduct of van de af te voeren rookgassen negatief beïnvloeden. Ook is het denkbaar dat andere verontreinigde materialen mee verpakt worden, waardoor schadelijke emissies naar de lucht op kunnen treden;
- de uitwerking van de *worst case* situaties (zie ook verderop onder kwaliteit van het denatureringsproces en het eindproduct) toont mogelijk aan dat sommige pakketsamenstellingen (big bags) vermeden moeten worden of een aanpassing in het verwerkingsproces vereisen; beschrijf in dat geval hoe gewaarborgd wordt dat deze pakketten herkend worden in de acceptatieprocedure.

Denaturering

De startnotitie gaat kort in op het proces van denaturering. Ga in het MER dieper in op het principe van denaturering en de wijze waarop dit proces plaats zal vinden.

Gezien de schadelijke gezondheidseffecten die asbestdeeltjes kunnen hebben, dient voorkomen te worden dat asbestdeeltjes in het milieu terechtkomen. Het MER dient daarom het proces te beschrijven voor een aantal worst case situaties. Er zijn drie typen worst case situaties te onderscheiden:

- Pakketten met een hoge dichtheid aan asbesthoudend afval⁴:
 - big bags met een zeer dichte stapeling van alleen asbestcementplaten;

⁴ Beschouw hierbij zowel materiaal met 10-15% chrysotielasbest als materiaal met 10-15% chrysotielasbest en 0,1-5% crocidolietasbest, aangezien beide typen materiaal veel voorkomen.

- big bags met reeds gebroken materiaal dicht op elkaar gepakt, eventueel vermengd met ander afvalmateriaal zoals beton, baksteen en hout.
- Pakketten met concentraties of soorten asbestmineralen die incidenteel voorkomen:
 - materiaal met hoge concentraties aan asbest, zoals kunstmarmer met 20-50% aan chrysotielasbest en rioolleidingen met 15-30% chrysotielasbest en 5-10% crocidolietasbest (dit materiaal kan vermengd zijn in standaard asbestcement producten);
 - amosiehoudend plaatmateriaal (Nobranda) met 30-60% amosietasbest (dit plaatmateriaal wordt soms als asbestcement verwijderd en kan als zodanig in de oven terecht komen);
 - materiaal met sporen amosiet en/of tremoliet (deze typen asbestcement komen niet vaak voor, maar zijn wel essentieel om als worst case situatie te onderzoeken aangezien voor denaturering van zowel amosiet als tremoliet hogere denatureringstemperaturen vereist zijn).
- Pakketten waar andere (gevaarlijke) afvalstoffen in zitten, zoals chloorhoudende componenten of zware metalen.

Geef voor bovenstaande worst case situaties aan of bij de voorgestelde temperatuur en verblijftijd, de asbestvezels volledig gedensureerd worden tot in de kern van het pakket. Geef ook aan wat het risico is dat toxische stoffen (onder andere dioxinen, kwarts⁵) in het proces juist worden gevormd.

Vermeld ook welke waarborgen voorzien worden om het vrijkomen van asbestdeeltjes te voorkomen, ook bij storingen in het proces of bij minder functioneren van de reinigingsinstallatie. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan absoluutfilters (hepa-filters) als tweedelijnsopvangsysteem.

Asbestdenaturering is een energie-intensief proces. Beschrijf het energieverbruik van de voorgenomen activiteit. Stel een energie- en massabalans op voor de asbestdenaturering.

Monsternamen en controle

Het denatureringsproces zal moeten worden gestuurd door de kwaliteit van het product te controleren. Deze productcontrole heeft tevens een functie bij de vrijgave en beoordeling van de bruikbaarheid van het eindproduct.

Beschrijf hoe bepaald wordt dat de beoogde kwaliteit en bruikbaarheid van het eindproduct inderdaad worden bereikt. Geef onder andere aan:

- hoe de monsternamen worden uitgevoerd (steekproefgrootte en -frequentie, monsternamenposities, selectief (in de kern van de big bags) of aselectief, van het materiaal voor vermaling en/of steekproefsgewijs van het eindproduct na vermaling);
- welke analysetechnieken zullen worden toegepast (polarisatiemicroscopie, fase-contrastmicroscopie; elektronenmicroscopie; röntgendiffractie);
- de goed- en afkeurcriteria bij de gebruikte technieken.

⁵ Bij hoge temperatuur (>1000 graden Celsius) bestaat een kans dat uit het cement kwarts wordt gevormd. Indien een dergelijke hoge temperatuur nodig is om tot de kern van een pakket door te dringen is deze kans reëel aanwezig. Kwarts moet dan meegenomen worden in de productcontrole.

3.2 Alternatieven en varianten

In de startnotitie zijn drie alternatieven op de voorgenomen activiteit opgenomen:

- een trommeloven in plaats van een tunneloven;
- gebruik van biogas in plaats van aardgas;
- elektrische verhitting met elektriciteit uit windenergie.

Werk deze en aanvullende alternatieven in het MER uit volgens onderstaande indeling:

- Alternatieven voor de tunneloven:
 - trommeloven;
 - stolpoven;
- Alternatief voor wijze van verwarming:
 - elektrische verhitting in plaats van verhitting met gas;
- Alternatieven voor het soort gas (bij gasverhitting):
 - biogas;
 - pyrolysegas;
 - producergas (houtgas).

Voor de onderlinge vergelijking moeten de milieueffecten van de alternatieven volgens dezelfde methode en met hetzelfde detailniveau worden beschreven.

Werk, naast deze alternatieven, varianten uit voor verdergaande rookgasreiniging (bijvoorbeeld natte rookgasreiniging en DeNox). Deze varianten bieden mogelijk belangrijke milieuvoordelen.

3.3 Referentie

Hanteer in het MER de twee onderstaande referentiesituaties.

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten.

Ga kort in op de bestaande toestand van het milieu als gevolg van het storten van asbesthoudend afval. Gebruik deze als referentie voor de te verwachten milieueffecten van het denatureren van asbest. Geef hierbij een inschatting van de gezondheidsrisico's, het energieverbruik en het ruimtebeslag.⁶

4. BESTAANDE MILIEUSITUATIE EN MILIEUGEVOLGEN

Geef in het MER een beschrijving van de bestaande milieusituaties, zoals beschreven in paragraaf 3.3 en zet deze af tegen de voorgenomen activiteit en andere alternatieven. De startnotitie geeft slechts voor enkele aspecten aan

⁶ De Vereniging Afvalbedrijven vraagt in een zienswijze om een vergelijking tussen de nulsituatie (storten van asbest) en het initiatief.

hoe deze in het MER beschreven worden. Ga in het MER op onderstaande aspecten in.

4.1 Vrijkomen schadelijke stoffen

Geef aan in hoeverre het vrijkomen van asbestdeeltjes en eventueel andere schadelijke stoffen (zoals dioxinen, cristoballiet, wollastoniet en kwarts) kan worden verwacht. Maak daarbij onderscheid tussen de normale bedrijfsvoering en de in de risicoanalyse onderscheiden verstoringen en ongevallen. Als het risico op het vrijkomen van schadelijke stoffen niet uit te sluiten is, beschrijf dan de (mogelijke) gevolgen voor de gezondheid.

Maak ten behoeve van het MER een risicoanalyse. Zowel door interne als door externe oorzaken kunnen verstoringen of ongevallen optreden. Voorbeelden zijn:

- verstoringen van het reguliere proces in de oven (temperatuurafwijkingen, explosies, onvoorziene productstromen);
- brand;
- beschadiging/lekkage van de oven of filters;
- incidenten bij het transport en de controle van de pakketten (beschadigde big bags).

Geef aan in hoeverre deze en eventueel andere mogelijke verstoringen leiden tot beheersbare dan wel tot onbeheersbare situaties (calamiteiten).

4.2 Luchtkwaliteit

Om het voorkeursalternatief en de andere alternatieven met de referentiesituatie (achtergrondconcentratie) te kunnen vergelijken is het noodzakelijk om hun effecten op de luchtkwaliteit te beschrijven, ook onder de grenswaarden. Maak per alternatief duidelijk welke effecten uitvoeringsvarianten⁷ en samenstelling van het te verwerken asbesthoudend materiaal op de luchtkwaliteit hebben.

Presenteer voor deze alternatieven en uitvoeringsvarianten de emissies in tabelvorm en geef de concentraties van stoffen in de lucht en de geurbelasting op kaart weer middels verschilcontouren. Geef per contour aan waar woningen en andere gevoelige objecten en groepen zich bevinden en hoeveel het er zijn.⁸

Emissies naar de lucht

Beschrijf de verwachte emissies⁹. Geef daarbij zowel maximale emissies als realistische emissies onder normale bedrijfsomstandigheden, vermeld of het uurgemiddelde, daggemiddelde of jaargemiddelde waarden betreft. Maak een inschatting van de totale jaarvracht aan emissies. Onderbouw de herkomst, aard en hoeveelheid van de emissies (metingen, schattingen, berekeningen) in het MER.

⁷ Uitvoeringsvarianten die de emissies naar de lucht verlagen – bijvoorbeeld gasreiniging – en/of op andere wijze gevolgen hebben voor de emissies naar de lucht – bijvoorbeeld door andere brandstofkeuzes.

⁸ Gebruik hiervoor de zogeheten Adres Codering Nederland (ACN)-bestanden. Denk bij gevoelige objecten aan kinderdagverblijven, scholen, verpleeg- en verzorgingshuizen en woningen. Gevoelige groepen zijn bijvoorbeeld kinderen, ouderen en mensen met long- of hartziekten.

⁹ Beschrijf fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}), NO_x, NH₃, SO₂, CO, COS, H₂S, HCl en andere halogenen, cyaniden, mercaptanen, dioxines, zware metalen.

Op- en overslag

Geef de emissies die kunnen optreden bij het vervoer, de op- en overslag en de eventuele voorbewerking van de verschillende asbesthoudende afvalstoffen.

Concentraties van stoffen in de lucht

Presenteer de concentratiecontouren van de geëmitteerde stoffen. Geef hierbij duidelijk aan wat de bijdrage is van het initiatief aan de heersende achtergrondconcentraties. Maak gebruik van modelberekeningen die voldoen aan de Regeling beoordeling luchtkwaliteit (2007).

Geur

Geef aan wat de geurbronnen zijn en hoe geuremissies kunnen worden beperkt. Onderscheid de situatie bij normaal bedrijf en bij opstart, afstook, calamiteiten en andere incidenten en bereken de geurbelastingcontouren.

Toetsing aan wet- en regelgeving

Toets de emissies aan, de Nederlandse emissierichtlijn Lucht (NeR), het Besluit verbranden afvalstoffen (Bva), het Besluit emissie eisen stookinstallaties (BEES)¹⁰ en de relevante BREF's. Toets de concentraties van stoffen in de lucht aan de grenswaarden¹¹ en richtwaarden¹² uit de Wet milieubeheer.

4.3 Energie

Asbest Denaturering Zwolle heeft in de startnotitie alternatieven opgenomen om het energieverbruik te beperken. In paragraaf 3.2 zijn daar enkele alternatieven aan toegevoegd. Geef van voorgenomen activiteit en de alternatieven:

- het energiegebruik in MJ/ton verwerkt asbesthoudend afval;
- de energiebalans;
- de totale emissie van broeikasgassen (voornamelijk CO₂).

Vergelijk het gevonden specifieke energiegebruik van het denatureringsproces met het specifieke energiegebruik van de technieken die in het MER voor het Landelijk afvalbeheerplan voor de be- of verwerking van asbest onderzocht zijn. Betrek in deze vergelijking indien relevant de verschillen in de bruikbaarheid van het eindproduct van de verschillende technieken.

Beschrijf ook mogelijke maatregelen om een grotere energie-efficiency te bewerkstelligen.

4.4 Natuur

De startnotitie stelt dat de emissie van stikstof- en zwaveloxiden gering is en dat depositie op het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht daarom verwaarloosbaar is. Deze bewering wordt ondersteund door de bijlage "Depositie van stikstof en zwavel door asbest denaturering Hessenpoort". Ga hier in het MER dieper op in.

¹⁰ Geef aan of het Bva of het BEES van toepassing is en toets hieraan.

¹¹ Grenswaarden voor PM₁₀, NO₂, SO₂, CO, Pb, en benzeen.

¹² Richtwaarden voor nikkel, arseen, cadmium, ozon en benzo(a)pyreen.

Gebiedsbescherming

Natura 2000

Het voornemen kan via depositie van verzurende en vermestende stoffen gevolgen hebben voor daarvoor gevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten. In de startnotitie is aangegeven dat de eventuele gevolgen van vermessing en verzuring voor Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht beschreven zullen worden. Beschrijf in het MER:

- De instandhoudingsdoelstellingen:
 - de actuele en verwachte oppervlakte en kwaliteit van habitattypen en leefgebieden van soorten;
 - de kritische depositiewaarden voor de habitattypen in het Natura 2000-gebied¹³;
- De achtergrondconcentratie van stikstof in het Natura 2000-gebied. Gebruik voor de bepaling van de achtergronddepositie recente gegevens en ga niet uit van verwachte waarden;
- De door het voornemen veroorzaakte toename van de depositie op het Natura 2000-gebied bij uitvoering van de alternatieven. Geef inzicht in de berekeningen en de onnauwkeurigheid hiervan;
- Beschrijf de gevolgen van de vermestende en verzurende deposities voor de instandhoudingsdoelstellingen. Geef daarbij aan of er een (verdere) overschrijding is van de kritische depositiewaarden en wat de (toename van de) hoeveelheid zuurequivalenten per hectare (z-eq/ha) is.¹⁴

Indien er een toename van de depositie van stikstof geconstateerd wordt boven de kritische depositiewaarden zijn significante gevolgen niet uit te sluiten. De uitwerking van bovenstaande punten kan dan worden betrokken bij het uitwerken van mitigerende maatregelen en het eventueel verder doorlopen van de habitattoets.

Ecologische Hoofdstructuur

Geef aan of het invloedsgebied zich uitstrekt tot natuurgebieden in de EHS die gevoelig zijn voor atmosferische depositie.¹⁵ Beschrijf in dat geval de mogelijke gevolgen voor de wezenlijke kenmerken en waarden van de mogelijk beïnvloede EHS-gebieden.

Soortenbescherming¹⁶

Beschrijf welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het plangebied. Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor deze beschermde soorten en bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden¹⁷. Beschrijf de (mitigerende) maatregelen waarmee eventuele nadelige effecten voor beschermde soorten voorkomen kunnen worden.

¹³ De kritische depositiewaarden voor Natura 2000 habitattypen zijn opgenomen in H.F. van Dobben en A. van Hinsberg, (2008). Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden. Alterra-rapport 1654.

¹⁴ Een zuurequivalent is de hoeveelheid zuur (H⁺ in mol/ha) die kan ontstaan in bodem of water. Hierbij geldt: 1 mol zwaveldioxide levert 2 mol zuur, 1 mol stikstofoxiden 1 mol zuur en 1 mol ammoniak 1 mol zuur.

¹⁵ De kritische depositiewaarden voor de EHS zijn opgenomen in D. Bal, H.M. Beije, H.F. van Dobben en A. van Hinsberg (2007): Overzicht van kritische stikstofdeposities voor natuurdoeltypen. Directie Kennis, Ministerie van LNV.

¹⁶ Op de website www.minlnv.nl/natuurwetgeving is uitgebreide informatie te vinden over de soortenbescherming, waaronder de systematiek van de Flora- en faunawet en de vereisten voor het verkrijgen van ontheffingen voor verboden handelingen.

¹⁷ Bij het door de Commissie gebrachte 'locatiebezoek' werd op de planlocatie nestindicerend gedrag van Scholekster en Kievit waargenomen.

4.5 Geluid

De startnotitie geeft aan dat in de bestemmingsplanprocedure voor het bedrijventerrein Hessenpoort al een MER is opgesteld waarin is gerekend met een zekere geluidsproductie van het hele bedrijventerrein. Hessenpoort is een gzoneerd bedrijventerrein in het kader van de Wet geluidhinder. Geef aan of als gevolg van de geluidsproductie van de asbestdenaturering het maximale geluidsniveau op de zonegrens overschreden wordt. Als dat het geval is beschrijf dan welke maatregelen worden getroffen om de geluidsproductie te beperken.

4.6 Afvalwater

Geef een overzicht van de mogelijke (afval)waterstromen die binnen de inrichting vrijkomen. Te onderscheiden zijn:

- bedrijfsafvalwaterstromen, zoals mogelijk proceswater, spoel- en schrobwater;
- regenwater afkomstig van terrein- en dakoppervlak, te onderscheiden naar niet-verontreinigd, mogelijk verontreinigd en verontreinigd regenwater;
- huishoudelijk afvalwater.

Indien vanwege de beperking van emissies van luchtverontreinigende stoffen gekozen wordt voor een natte rookgasreiniging, beschrijf dan deze afvalwaterstromen kwantitatief en kwalitatief, met in ieder geval gehalten en vrachten van organochloorverbindingen en pak's (afkomstig van verpakking en bio-brandstof).

5. LEEMTEN IN MILIEU-INFORMATIE

Denaturering van asbest is een nieuwe techniek. Geef aan over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Beschrijf welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is.

In het MER moet duidelijk worden gemaakt welke consequenties de kennisleemten en onzekerheden hebben voor het besluit. Geef een indicatie in hoeverre op korte termijn de informatie beschikbaar zou kunnen komen.

6. EVALUATIEPROGRAMMA

Het bevoegd gezag moet bij het besluit aangeven hoe en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling dat de initiatiefnemer in het MER reeds een aanzet geeft tot een evaluatieprogramma en daarbij een verband legt met de geconstateerde leemten in informatie en onzekerheden.

Bij de evaluatie dient onderscheid gemaakt te worden tussen proces en product. Bij het proces van denaturering is het van belang om te evalueren of de vereiste temperatuurwaarden in het hart van de pakketten wordt bereikt en

bij welke minimale verblijftijd de asbestvezels volledig gedenatureerd worden. Beschrijf in het MER hoe evaluatie van deze procesparameters plaatsvindt.

Daarnaast is het van belang om de kwaliteit van het eindproduct te evalueren om zeker te stellen dat het product volledig asbestvrij is. Beschrijf in het MER hoe evaluatie van het eindproduct plaatsvindt. Ga daarbij in het op het aantal monsters en de omvang ervan, de bepalingsgrens en de onzekerheidsmarge die daarbij hoort.

7. SAMENVATTING VAN HET MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

BIJLAGE 1: Projectgegevens richtlijnenfase besluit-m.e.r.

Initiatiefnemer: Asbest Denaturering Zwolle B.V.

Bevoegd gezag: college van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel

Besluit: Vergunning in het kader van de Wet milieubeheer

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C21.5

Activiteit: Asbest Denaturering Zwolle B.V. heeft het voornemen om een denatureringsinstallatie voor asbesthoudende producten te bouwen op het bedrijventerrein Hessenpoort nabij Zwolle. De installatie gaat ruimte bieden voor de verwerking van 100.000 ton asbesthoudend afval per jaar.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in De Peperbus van: 7 april 2010

ter inzage legging startnotitie: 8 juni tot 20 mei 2010

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 31 maart 2010

richtlijnenadvies uitgebracht: 16 juni 2010

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ing. A.J. Dragt

ir. H.E.M. Stassen

drs. ing. P.C. Tromp

ing. R.L. Vogel

drs. L. van Rijn Vellekoop (voorzitter)

drs. I.H. de Groot (werkgroepsecretaris)

Werkwijze Commissie bij richtlijnenadvies:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de startnotitie als uitgangspunt. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie en relevante omstandigheden legt de Commissie in de meeste gevallen een locatiebezoek af.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Startnotitie Oprichting Asbest Denaturering, Asbest Denaturering Zwolle B.V., 24 maart 2010;
- Depositie van stikstof en zwavel door asbest denaturering Hessenpoort, Asbest Denaturering Zwolle B.V., 15 december 2009.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Vereniging Afvalbedrijven, 's-Hertogenbosch

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Asbest
Denaturering Zwolle B.V.**

Asbest Denaturering Zwolle B.V. heeft het voornemen om een denatureringsinstallatie voor asbesthoudende producten te bouwen op het bedrijventerrein Hessenpoort nabij Zwolle. De installatie gaat ruimte bieden voor de verwerking van 100.000 ton asbesthoudend afval per jaar.

ISBN: 978-90-421-3064-7

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

